

KULUTUSTUTKIMUS – NYT!

Anu Valtonen
Vesa Markuksela
Vierailevat toimittajat

Vapaa-aika on kuluttajien elämää monin tavoin jäsentävä kategoria. Se tarjoaa mahdollisuuden virkistymiseen, itsensä kehittämiseen, sosiaalisten suhteiden luomiseen ja identiteetin rakentamiseen erilaisten toimintojen, tuotteiden ja palvelujen avulla. Toisaalta vapaa-aika kategoriana on muutosten kohteena: työn ja vapaa-ajan rajat liudentuvat, yhteiskuntaamme leimaava suorittamisen ja tekemisen vaade ujuttautuu vapaa-ajankin piiriin ja media haukkaa yhä suuremman osan vapaa-ajastamme. Vallitsevien vapaa-ajan viettämisen ideaalien, uskomusten ja tapojen ymmärrys on tärkeää, sillä ne nivoutuvat paitsi kuluttajien hyvinvointiin myös moniin yhteiskunnallisiin kysymyksiin, kuten ympäristö- ja tasa-arvokysymyksiin. Vapaa-aika tarjoaakin mielenkiintoisen ja moniulotteisen tutkimuskohteen kulutustutkijoille.

Tämän numeron artikkeleissa valotetaan vapaa-ajan ja kulutuksen problematiikkaa monista näkökulmista. Visa Heinosen artikkeli tarkastelee suomalaisen vapaa-ajan lähihistoriaa tuoden esiin ajankäytössä ja kulutustottumuksissa tapahtuneita muutoksia. Toni Ryytäsen artikkeli kutsuu puolestaan pohtimaan tavaroiden täyteistä vapaa-aikaamme muotoilun näkökulmasta tehden näkyväksi sitä, miten muotoilijoiden ammattikäytännöt muokkautuvat kulturyhteiskunnan ja yritysten rationalisointipyrkimysten ristipaineissa. Minna Santaojan artikkeli nivoutuu vapaa-aikatutkimuksen keskeiseen tematiikkaan, harrastamiseen. Erityisesti hän pohtii luontoharrastusta, sen politisoitumista ja potentiaalia ympäristökansallisuuden muotona.

Lehtemme sisältää myös elämyksiä käsittelevän väitöskirjan lektion (Eeva-Katri Ahola) sekä kirja-arviot Pine & Gilmoren elämysteollisuutta (Mika Kylänen) ja Frank Trentmannin vapaakauppa käsittelevistä uusimmista teoksista (Petteri Repo).

Antoisia lukuhetkiä!